

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po poštni prejemni na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 8 K 50 h, za jeden mesec 3 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računajo se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne obračuna. — Za ostanila plačuje se od štiritopsne peti-vrete po 12 h, če se ostanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izpolnijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vogove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Abstinenca štaj. slov. deželni poslancev.

S Štajerskega, 16. junija.

Slovenski deželni poslanci štajerski so na sestanku dne 12. t. m. v Mariboru sklenili, da ne pojdejo v deželni zbor, in da bodo še nadalje tirali abstinenčno politiko. Ta sklep je obžalovati, ker je slovenskemu kmetškemu ljudstvu le na škodo. Res je, da so razmere v deželnem zboru štajerskem vsled premoči Nemcev za naše poslance skoraj neznosne, ali to še ne opravičuje, da so naši poslanci v deželnem zboru pobrali šila in kopita in se odstranili, in da se tudi sedaj, ko so vendar morali sprevideti, da je abstinenčna politika za nas Slovence škodljiva, ne vrnejo nazaj v deželni zbor. Kdor je izvoljen zastopnikom ljudstva, in komur je poverjena naloga, se boriti za koristi ljudstva, ta mora v boju vstrajati, in če bi moral v tem boju tudi pasti. Ako voditelji zapustijo svoje ljudstvo, kaj če potem ljudstvo, katero jih je izbralo? Ono jih je izvolilo svojimi poslanci in poslalo v deželni zbor, da tamkaj delajo, da je branijo, in da povejo v poslanski zbornici jasno in glasno, katere krivice trpi slovensko ljudstvo na Štajerskem.

Le vik in krik v deželni zbornici bode opozoril javnost in vlado na nas, nikakor pa ne abstinenca. Kaj pa hočejo naši poslanci doseči z abstinenco, in kaj so dosedaj dosegli? Nič niso dosegli in tudi ničesar ne bodo. Deželni zbor funkcionira brez njih, in nemški poslanci si prizadevajo izkazati slovenskim občinam razne dobrrote, da bi tako privabili slovensko ljudstvo v nemškutarski tabor. Tako se bode tudi zgodilo, če bodo naši poslanci še nadalje držali križem roke. Ljudstvo se bode odtujilo svojim poslancem, ko bode videlo, da ti ničesar ne store v njegovo korist. Lansko leto smo videli prizor, da so slovenski kmetje šli v deželni zbor prosit nemške poslance pomoči. To se zna ponavljati, in nemški poslanci znajo nakljub slovenskim poslancem slovenskemu kmetu v gospodarskem oziru marsikaj dovoliti, da mu bodejo potem za to kaj v narodnostnem oziru

vzeli. Tudi bode ljudstvo izgubilo živo narodno zavest in postalo mlačno in brezbrizno. To bode nasledek abstinenčne politike. Kjerkoli so tirali poslanci abstinenčno politiko, povsod so prišli do prepričanja, da je ta brezplodna in celo pogubna. Tudi naši poslanci se bodejo o tem prepričali. V borbi je življenje. Naj gredo poslanci v deželni zbor in naj tam upijejo in napadajo nemško večino, naj delajo obstrukcijo in prirejajo škandale, da bode odmevalo v javnosti, in vse slovensko ljudstvo na Štajerskem bode oduševljeno na njihovih činih. Kakor sedaj poročajo listi, hočejo poslanci svojo abstinenčno politiko pred ljudstvom opravičiti, in zato bodejo sklicali shode v volilnih moč. Dolžnost poslancev je bila, da bi bili popred, predno so se odločili za abstinenco, prišli med vse svoje volilce in jim razložili in pojasnili položaj, in jih vprašali, kaj mislijo oni o abstinenco. Ljudstvo, če bi je ne bili popred obdelovali, bi bilo gotovo odgovorilo: Mi smo vas izvolili za to, da greste v deželni zbor, in da se tamkaj potegujete za naše koristi in pravice. Tako bi bilo govorilo kmetško ljudstvo, ki ima v resnici tudi škodo od tega, da je nezastopano v deželnem zboru. Abstinenca mora prenehati, in poslanci morajo v deželni zbor. Ljudstvo naj to zahteva povsod, in poslanci se mu morajo pokoriti. Verjetno je, da je poslanec, ki so v svoji večini duhovniki in advokati, prijetnejše bivati doma, kakor pa se v deželnem zboru ruvati z nemškimi nacionalci, ali njihova patriotska dolžnost je, iti v boj za pravice naroda in se nevstrašljivo boriti do zmage ali do pogina. Kaj čudno se nam zdi, da hočejo poslanci sklicati le shode volilnih moč in ne shode vseh volilcev. Naj se skliče v vsakem sodnem okraju shod, da bode ljudstvo imelo priliko povedati svoje mnenje. Shodi volilnih moč so brez pomena, ker tamkaj bodejo imeli večino duhovniki in njihovi kimovci. Tak shod bode gotovo odobraval abstinenčno politiko, če bodejo v Mariboru v to privolili. Ljudstvo naj govori in ne posamezniki, katerim je vsejedno, ali je ljudstvo v deželnem zboru zastopano ali ne. In ljudstvo bode govorilo

in povedalo poslancem, da je pač že zadnji čas, da se oni ozirajo na ljudstvo, in da vse, kar store kot poslanci, to store v sporazumu z volilci, in ne kar na svojo pest. Ljudstvo jim je dalo mandat in ljudstvo zahteva, da poslanci spoštujejo ljudsko voljo.

V Ljubljani, 18. junija.

Kompromis med Mlado- in Staročehi.

Dunajska „Information“ je dobila iz staročehskih krogov poročilo o pogajanjih, ki so se vršila zadnje čase med Mlado- in Staročehi. Ta pogajanja so imela uspeh, kajti dogovor se je kompromis med strankama. Pri bodočih deželnozborskih volitvah je Staročehom zagotovljeno neko število mandatorov, Staročehi pa so se zavezali, da vstopijo v skupni klub z Mlačočehi. Kompromis so dogovorili Mlačočehi, ki so se menda bali, da sklenejo sicer Staročehi kompromis z agrarci in z nacionalnimi socialisti. Za spravo je delal tudi dr. Kaizl. Komu pa je s to spravo pomagano in komu škodovano, se pokaže kmalu. Dopisnik lista „Information“ trdi celo, da nikomur, ker mora baje mladočehska stranka vendarle izginiti.

Gibraltar.

V seji angleške spodnje zbornice je opozoril posl. Bowles na nevarnost, ki prete Angliji. Govornik je dejal, da more Anglija zahodno stran Gibraltarja ohraniti le s tem, da zasede dotično okolico španskega ozemlja z veliko vojsko. V Maroku se gode čudne stvari, ki prisilijo Anglijo, da umakne svojo vojsko iz Južne Afrike, ako se ondi vojna v kratkem ne konča. Ako se ne bo postopalo naglo, preti Gibraltarju nevarnost, ter se slabost Anglije dokaže iznova. Balfour je obžaloval Bowlesove besede, a povedal, da je zadeva Gibraltarja najdelikatnejša, in da se vrše diplomatska pogajanja. Vsa stvar pa da ne spada v javnost.

Konec vojne na Kitajskem.

Grof Waldersee je bil 11. t. m. gost japonskega cesarja Mutsuhita, ki ga je povabil na svoj dvor ter mu priredil najčastnejši sprejem. Kakor poroča „North China Daily News“, sta dobila princa Čing in Li-

hung Čang cesarsko pismo, v katerem sprejema kitajski cesar vse evropske zahteve. Zategadelj se pričakuje, da podpiše Kitajska mirovno pogodbo koncem tega meseca. S tem bo vojna formalno in oficialno končana. Nekaj oddelkov mednarodnega vojaštva pa bo še ostalo na Kitajskem, zlasti po večjih krajih. Vendar se je bati, da začno boksarji iznova napadati misijone in moriti misijonarje.

Vojna v Južni Afriki.

Gospa Botha je bila pri Krügerju v avdijenci 2½ ure. Kaj sta govorila, še ni znano. Splošno pa vlada sedaj že dvom, da bi bila gospa Botha prišla Krügerja prigrvarjat, naj sklene mir ali celo grozit mu, da ga večina vojske zapusti. To so le angleške laži, kajti general Botha s takimi grožnjami in s takim prigrvarjanjem ne bo kompromitiral svoje vojne slave. Zdi se, da je prišla gospa Botha docela privatno v Evropo. Naravno pa je, da je šla Krügerja informirat o stanju razmer. Listi pišejo, da se Anglija boji pritiska Nemčije, Francije in Rusije, ki bi mogle vsak čas zahtevati, naj se vendar že vojna konča. Radi te bojazni pisarijo sedaj angleški listi o mirovni pogajanjih in o mirovni misiji gospe Bothe. Angležem zopet silno primanjkuje konj, katere pa je baje že težko dobiti. Lord Milner, guverner Južne Afrike, se vrne v kratkem zopet v Kapstadt, da nadaljuje po naročilu Chamberlaina svojo dosedanjo politiko. Vsaj navidezno Anglija ne sme odnehati, sicer napravi vsa afričanska politika najhujši fiasko, in mora pasti ministarstvo. Zato posredujejo mešetarji, da bi rešili Angliji čast, za mir, ter ponujajo burskima republikama avtonomno upravo, a ne popolne neodvisnosti. Kitchener zopet molči. Ali je zima vojno ustavila, ali pa imajo Angleži nesrečo. Kitchener je prisegel, da bode vojne s septembrom konec, a danes še nič ne kaže, da bo mogel Kitchener svojo obljubo izpolniti. Oddelek Ben Viljoena je zašel Angležem skoraj v past, a je končno vendarle ušel. Blizu Reitza je general Elliot zgrabil Bure, baje pod Dewetom, ter jih premagal. Ubil je 17, ujel pa 45 Burov. Angleži so izgubili 20 mrtvih in 24 ranjenec.

LISTEK.

Z viharja v zavetje.

Roman, spisal Fr. Malograjski.
(Konec.)

Med tem, ko slavi Rezikina nedolžnost v Trstu tako velike triume, ubije ji norčavi Joško doma mater, ravno v času, ko jo je hotela obiskati. Neka Lenka stopi na pozorišče in pregovori Reziko, da odide z njo v Genovo. Lenka je Rezikina daljna sorodnica in lastnica zloglasne hiše, kar pa Rezika ne ve, četudi opazi mnogo sumljivega. Jedenkrat vidi v sobo, kjer je polno mladih deklet, oblečenih v svilo in baržun. Lenka ji reče, da čakajo na službo... Rezika stanuje v pritličju in takoj dalje na hodniku so sobe, v katerih se shajajo sumljivi ljudje, a Rezika nič ne vidi in ne sliši in ne slutí, samo vznemirjena je!...

Nu, neposled vendar izide čista iz brloga, zakaj Lenka ima višje namene z njo. Proda jo nekemu židu, ki kupčuje z dekleti, in ki jo odvede v Aleksandrijo in tam zopet proda nekemu italijanskemu konzulu. Ona opravlja posel hišine, podobne ji ugaja, gospodar ji je všeč, in ona je jako zadovoljna. Konzul pa postane ne-

strpen, in neki večer jo spravi nekoliko vinjen v svojo spalnico. Reziki konzul ni antipatičen; zdi se ji, da je podoben Albinu, vrhu tega se ji vzbuja strast, nekoliko je vinjena, v sobi je polno vonjav, in od vsega tega in od nekakega čudnega strahu se onesvesti. Ali takoj zopet se zavé, še vedno se ji zdi lep in zapeljiv — ali pisatelj jo reši tudi iz te nevarnosti, kar je vsekakor precej neverjetno, in navaja zato res dober psihološki argument. Konzul je namreč neroden, njegovo postopanje je surovo in nasilno, in to užali Rezikin ponos in rahločutnost; strezne se in vidi hkrati vse v drugi luči. Pahne ga proč in po daljšem boju se ji posreči uiti. — Do tu je stvar še precej verjetna in motivirana, zdaj pa pisec poseza nakrat po čudežih. — Rezika pride na ulico, kliče na pomoč, in tu se ji pridruži neki mož Slovencec, ki je njen — oče. Njen oče Arko namreč ni umrl, kakor se je domnevalo, ampak je le radi neke druge ženske, Lucije, ostal v Benetkah, od koder se je pozneje preselil v Aleksandrijo, ko sta ga Lucija in njena hči zapustili. Tu je v noči nakrat srečal Reziko, ko je pribegla iz konzulove palače, spoznal je v nji svojo — hčer in po kratkem času odšel z njo v Trst.

Med tem je doma v Dolgi vasi Albinu pobegla njegova druga ljubica in nevesta Brigita z nekim poročnikom, ko je bila z Albinom že na oklicih, in Albin je iz obupa vstopil k vojakom. V Trstu se sestanje z Reziko, in stara ljubezen do nje se mu zopet vname v srcu. Nu, ali kratko je trajala Rezikina sreča; nakrat se vzame Bog zna od kod Brigita, katero je njen poročnik pustil na cedilu, in Rezika izve, da je Brigita nezakonaka hči njenega očeta in njena polsestra. In ne samo, da ji prevezame očeta, tudi Albin ima takoj pri prvem sestanku v svojih mrežah. Brigita mati se je med tem pripravljala na možitev s Končnikom, a prav sredi teh priprav dobi pismo od svoje hčere Brigitte, da naj pride v Trst, ker ima njen oče Arko še mnogo denarja, a zdaj je vdovec in se lahko poroči v drugič. Piše ji: „Dolgo, mislim, ti ne bo delal napotja!... Če ga malo jeziš — in jeziti ga ti znaš — ne bo dolgo tlačil trave...“ Tako piše hči o svojem očetu, in njena mati jo uboga, pride v Trst, oženi se z Arkotom, a že čez tri tedne piše Končniku v Dolgo vas: „Premišluj o tem, kako bi se dalo storiti konec groznemu položaju, v katerem se nahajam. Pridi kmalu in ne odlašaj, zakaj jaz ko-

prnim po tebi!“ — Končnik pride v Trst, in takoj prvi dan zastupita z Lucijo Arkota. Iz nepredvidnosti se izdasta, in ko začujeta preganjalce za seboj, padeta po nesreči oba v morje in utoneta. — Rezika je že prej odšla v samostan k usmiljenkam. Neki dan jo pokličejo, da bi šla streč svojemu bolnemu očetu, pri katerem strup, ki sta mu ga zavdala Lucija in Končnik, ni tako brzo deloval, kakor sta mislila. Vendar je popolnoma slab in onemogel in izdahne v rokah svoje hčere. Rezika še ni prebolela smrti svojega očeta, ko pripeljejo nekega popoldneva večje število ranjenecov z bojišča v bolnico. Med njimi je Albin in tudi on umre pred Rezikinimi očmi. A i to še ni dovolj, tudi Brigita umre v oni isti bolnišnici. Pobrali so jo s ceste in ona umira, kakor je živel. — Čitalec vidi, da so vsi ti dogodki nekaki čudni „slučaji osode“, kakor je rekla Pavlina Pajkova.

Pisatelj je imel namen, pokazati, kako more ostati mlado dekle povsod in vedno pošteno, a svojo tendenco je tako neumetniško in odločno podčrtal, da roman ne trpi le na svoji vrlini sploh, ampak tudi na verjetnosti. Edina Rezika je dobra in blaga, v nji je združil pisatelj vse čednosti in ideale, a da se ta pretirano bela pri-

Dopisi.

Iz Hrenovic, 16. junija. Danes je bilo tukaj veliko smeja. To vam je bil cirkus, o katerem staro in mlado trdi, da je bil bolj zabaven kakor dne 30. maja Barnum & Bailey v Ljubljani. Reklame ni bilo nič, in to je bilo vzrok, da so se cirkusa udeležili le tisti farmani, ki so bili pri popoldanskem službi božji. Igralci tudi niso šotora postavili, vse se je vršilo pod milim nebom pred cerkvijo. To je bilo tako:

Med službo božjo so imeli mrliča pod zvonikom, da bi ga potem pokopali. Po končani službi božji zaslišijo verniki, ki so bili še v cerkvi, neko stokanje, obupen krik in vrišč pred cerkvijo. Med strahom in trepetom se usujejo iz cerkve in nekateri začno upiti: „O joj! Mrlič se je zbudil in ušel iz rakve. Poglejte, ga že imajo“. In res si zagledal med velikansko gnječo nekaj devic Marijinega društva, ki so krčevito držale nekoga za precej dolgo, črno brado. Toda, ko bi trenil, ležal je milovanja vredni trpin. Bumf! Bumf! si slišal iz gnječe. Razsrjene device mahajo neusmiljeno po njem, ne glede na kateri del telesa pade trda pest. Neusmiljenke kričijo: Ti si dal nas v „cajtenge“, da jemo prepovedan sad!“ Bumf! Bumf! Nato pridrvi neka ženica, primaže mu krepko zaušnico: rekoč: „Ti si tisti, ki nam je kaplana odjel.“ Ubogi črviček se pobere od tal ter začne žugati neki devici, da jo bo tožil. Ali — ne bodi nemaren — devica se mu zakadi v brado, kakor razdražena osa kakemu paglavcu v glavo. Ves ta prizor gledajo moške in fantje od daleč, mahajo z rokami in robci in vse vprek kriči: „Le ga, le ga! Saj ni družega vreden!“ Pristopi neki starček hoteč ga braniti. Pa dekleta ga obstopijo ter upijejo nad njim: „Poberi se, če ne te slečemo!“ Nato pride g. župnik mirit duhove: „Kaj je to, to se ne spodobi, tam imamo mrliča“. Po teh besedah se je nekaterim gledalcem šele razjasnilo v glavi. Sprevideli so, da uboga žrtev ni mrlič, ampak nekdo drugi. Saj so zagledali krsto pod zvonikom. Naposled se stepenemu in strganemu človeku vendarle posreči domov niti, in bežečega je vse ljudstvo spoznalo: bil je hrenovski organist, katerega so s kora prišedšega napadle užaljene device Marijinega društva. Prva med njimi je bila Johana iz Hrenovic.

Ali je to sad ljubeznivega kaplana, ki se je danes poslovil od fare? No, menda ubogi organist ni prav nič kriv, da je kaplan prestavljen. Tega je kriv jedino kaplanov fanatizem. Saj je on tisti, ki je sejal nemir, razpor, sovraštvo. On je tisti, ki je povzročil toliko kletve. Marsikdo je krepko zaklel, prišedši iz cerkve kako nedeljo. On je tisti, ki je za časa volitev hotel videti v neki ugledni osebi samega hudiča ter jo naravnost imenoval hudiča. On je tisti, ki je čez vsako reč, ki mu ni dišala, pobalinsko zabavljaj. On je tisti, ki je vernikom na leci lagal, da učiteljstvo krivo poučuje. On je tisti, ki je necega učitelja, ki ima 7 km daleč do fare, iz zakristije zapodil z besedo: „Hodi, le hodi!“ ter za njim vrata zaklenil. Kaplan Adolf Knolj je naposled tisti, ki je samo po devetmesečnem bivanju

kazen skoraj brez sence človeških slabosti sveti tem jasnejše in intenzivnejše, dal ji za folijo prave spake ljudij in značajev. Njen oče ni samo omahljiv in slab, nego tudi neumen in zloben, zakaj njega kar veseli, kako njegova Brigita zasmejuje dobro, blago Rezik, katero je še malo časa prej postavljaj v nebo. Rezikina mati, Meta, je še najboljše karakterizirana, četudi je precej neverjetno, da se dotlej poštena žena nakrat obesi Jošku, norcu in postopaču, na vrat, ko je vendar še precej zala in sveža ženska. Albin je žalostna figura, ki omahuje zdaj sem, zdaj tja, kakor ravno zavleče veter; prav nalahko se da zavesti celo v tatvino. Lucija je megera, zakaj s kakoršnim cinizmom jemlje svojega nekdanjega ljubimca za moža z namenom, da ga čim prej spravi pod zemljo, to je že skoro nečloveško. Njen tovariš Končnik, kateremu je ravno toliko za cerkvenikovo smrt, kakor da bi muha cepnila iz zraka, ji je veren in enak drug. In Brigita in Lenka in vsi ostali ljudje so tako odurni, da je Rezik v tej družbi prava svetnica, kak v takih razmerah seveda ni tako zelo težko.

Realizem in naturalizem sta preplavila literaturo, pisatelji so pustili roman-

v Hrenovicah kazensko prestavljen v Semič. In to človeče je danes dopoldne ljudi rotilo, da mu nihče ne more očitati, da je v teku tega časa koga s pogledom, z besedo, dejanjem ali kakorkoli si bodi pohujšal. Da g. kaplan, Vaše počenje so tudi klerikalci obsojali. Za slovo pa Vam kličejo z Vašimi besedami: „Hodi, le hodi!“ Iz srca pa Vam priporočamo, da na svojem novem mestu svojo taktiko spremenite, drugače Vam lahko že danes prorokujemo, da Vam se bo vedno slabo godilo. Veseli pa smo, da smo se Vas znebili, ker odkrito povemo, da nam je veliko za ohranitev sv. vere.

Iz Kroke, 16. junija. Za pogorelce so darovali g. Ažman strojevodja 200 kron, Ažman Poljane 8 kg obleke. Ernestine Račič Ljubljana 21 kg obleke, župni urad Nova Oselica pri Gorenji vasi obleke 6½ kg, in 10 K, Ana Hofbauer 5 K, gđ. Pader učiteljica 4 K, neimenovan iz Radovljice 4 K, iz Kranja 4 vreče obleke; 3 krompirja ½ fižola, 3 škatle klobukov in obleke po J. Ovčjak 4 zavitke obleke, Tomaž Varl 40 K, Matija Pirc fil. 10 K, Berta Triller obleke 5 kg, Flis generalni vikar 20 K, J. Karlin župnik 20 K, Franc Krek žup. 10 K, Fr. Jarc žup. 10 K, J. Bernard kaplan 10 K, Stranje pri Kamniku 50 K, Ured. Slovenca 162 K, Valentin Oblak kap. 5 K, Janez Wieser dekan v Velikovu 40 K, iz Borovelj c. kr. kontrolor A. Žvan 20 K, župnik 4 K, davkar 4 K, Prohlin 2 K, Grajščina v Radovljici 20 K, Fr. Omerca 50 K, M. Jeriha kan. 20 K, župnija Stari trg 60 K, Jos. Zupan žup. v Dolini 20 K, Karol Lukmann, Sava 100 K, J. Levičnik naduč. obleke 10 kg, Iv. Brinšek obleke 12 kg, Posojilnica v Radovljici 200 K, Omizje v Mantovi 1.60 K, Dolenc 1 K, Jelovšek župan 4 K, dr. Furlan 2 K, Flis 2 K, Bender 2 K, Hribar 2 K, Gruden 2 K, Šetinc 2 K, Hočevnar 340 K vsi iz Vrhne. Emil Guštin učitelj Jesenice 1120 K, Janko Škrbinec, nadučitelj Višnjagora 860 K, „Narodna tiskarna“ tiskovine Ana Guzelj 500 kg. krompirja J. Primožič žup. Goriče 8 K, M. Leben profesor 10 K, ces. svetnik J. Murnik 25 K, J. Fabijan 100 kg riža 700 kg krompirja. Za odbor: Jos. Korošec.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. junija.

— Klerikalci in deželnozborske volitve. Od jako verodostojne strani čujemo, da so imeli klerikalni prvaki včeraj popoldne v Ljubljani zaupen shod, na katerem so sklepali o kandidatih za prihodnje deželnozborske volitve. Sklenili so, da izmed sedanjih dež. poslancev župnika Schweigerja, župnika Ažmana, kanonika Kajdiža, dr. Papeža, župana Jelovška, potem Modica in Zelena ne bodo več kandidirali. Na njih mesta bodo kandidirali dr. Šusteršič, dr. Schweitzer, dr. Brejc, dr. Krek, Vencajz, župan Belec v Št. Vidu in učitelj Jaklič iz Dobropolj. Poslanca Košaka so pač vprašali, če hoče še kandidirati, ali on se še ni odločil. Ta lista pač ni popolna, saj je znano, da bo kandidiral tudi Pogačnik. Ali vzlic tej nepopolnosti je lista novih kandidatov za-

tične gradove in posegli v življenje. Tudi najkonzervativnejše stranke so se morale pokoriti novi smeri. Sedaj ne velja več, opisovati rajske razmere in nebeške ljudi, slabo in grdo se ne more utajiti. Ali znali so si pomagati; zlo naj bo le okvir čednosti, črni okvir, v katerem se bela čednost vidi tem lepša. In niso pustili samo dobrih in slabih ljudij, ne, iz dobrih so napravili angelje, iz slabih pa peklenščake. Tako je nastala ona čudna zmes idealizma in naturalizma, ki je pa literarno omiknemu čitatelju naravnost neužitna.

Tudi roman Malograjskega je ustvarjen po tem receptu, kar se mora le obžalovati, zakaj pisatelj ima prijeten, lahek slog in mnogo finega psihološkega čuta. Ako bi se bil držal lepe srede, postal bi bil njegov roman res umetniško delo, tako je le neverjetna, tendenciozna, nemotivirana, s slučajnostmi napolnjena „interesantna“ povest, kakoršnim pravijo Nemci „spannend“, povest, v kateri se zrcali življenje tako neistinito, kakor v onih izbočenih in izkrivljenih ogledalih, v katerih ima človek zdaj široko zdaj dolgo lice, nikdar pa ne pravega svojega obraza.

Zofka Kveder.

nimiva, kakor je zanimiva lista tistih do sedanjih posl., ki ne bodo več kandidirali, kajti iz teh list se razvidi, da hočejo klerikalci iz deželnega zbora odstraniti ravno svoje najdostojnejše moze, kakor Jelovška, Modica, Kajdiža in Papeža, na njih mesta pa da hočejo spraviti nekaj prav — čudnih elementov.

— „Slovenski List“ obsojen. Ko je pri letošnjih dopolnilnih volitvah v občinski svet trnovski župnik Ivan Vrhovnik v drugem in tretjem razredu oddal svoj glas za kandidate narodne stranke, očitil mu je „Slov. List“, da je kot katoliški župnik glasoval za protestanta, lekarnarja Trnkoczyja ter pristavil: „Res čeden katoliški župnik! In potem se ta človek čudi, da ga značajni Trnovčani ne marajo!“ G. župnik Ivan Vrhovnik predlagal je radi tega obrekovanja pri tukajšnjem deželnem sodišču proti odgovornemu uredniku „Slov. Lista“, Ivanu Jakopiču, uradno preiskavo. Ker se je pa Ivan Jakopič zagovarjal, da je prišla inkriminirana notica brez njegove vednosti v list, imel se je danes pri tukajšnjem okrajnem sodišču zagovarjati samo zaradi tiskovnega prestopka zanemarjenja dolžne paznosti. Poštenjaki okoli „Dihurja“ imajo pač pogum, krasti čast in poštenje občepošтовanemu in priljubljenemu trnovskemu župniku. Ako se jih pa tira pred sodišče, kjer imajo priliko dokazati svoje obdolžitve, potem pa zlezejo strahopetno pod klop in se izgovarjajo, da o ničemer nič ne vedo. Razprava je dognala, da je „Slov. List“ z lažnjivimi obdolžitvami sramotil g. župnika Vrhovnika ter ga izpostavil javnemu zaničevanju. G. Vrhovnik namreč niti volilec ni v prvem razredu, kjer je kandidiral lekarnar g. Tornkoczy in je že zategadelj nemogoče bilo, da bi bil oddal svoj glas za odbornika nemške protestantske občine. Sodnik obsodil je potem urednika „Slov. Lista“ radi prestopka tiskovnega zakona v globo 40 K in povračilo pravnih stroškov.

— Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko imela je včeraj popoldne v mestni dvorani pod predsedstvom zborničnega predsednika g. J. Kušarja plenarno sejo, v kateri se je med drugim posvetovala o prošnji prvega zborničnega tajnika g. cesarskega svetnika Ivana Munika za trajno umirovljenje. Poročevalec bil je g. podpredsednik Klein, ki je v odsekovem imenu povdarjal velike zasluge gospoda cesarskega svetnika za razvoj industrije trgovine in obrta na Kranjskem ter izjavil da se zbornica prošnji ne more protiviti, pač pa mora izreči obžalovanje nad izgubo tako izvrstne delavne moči; zbornica šteje si v prijetno dolžnost, da gospodu tajniku Murniku, ki od leta 1866. opravlja posel zborničnega tajnika, tem povodom izreče najtoplejšo zahvalo za uspešno delovanje. Zbornica je predlog poročevalca soglasno odobrila ter vstregla prošnji za umirovljenje, ob enem pa z veseljem pozdravila izjavo g. cesarskega svetnika, da hoče tudi v prihodnje s svetom in dejanjem v zbornici sodelovati zlasti v onem oddelku, ki se ima ustanoviti v povzdigo obrta, industrije in trgovine. V zahvalo imenovala je zbornica g. tajnika Ivana Munika dopisu jočim članom ter sklenila, da se njegova slika obesi v zbornični pisarni; posebna deputacija izroči mu diplomu ter mu v imenu zbornice izreče zahvalo. Po predlogu istega poročevalca imenovala je zbornica potem soglasno dosedanjega drugega tajnika in vodjo tajništva g. dra. Viktorja Murnika definitivno za tajnika ter sklenila, da se služba provizoričnega konceptnega adjunkta takoj razpiše. Vdovi bivšega pis. sluge Bajca dovolila se je odpravnina 200 kron. O prošnji g. D. H. za tiskarsko koncesijo poročal je zbornični svetnik g. Lenarčič ter v imenu odseka predlagal, naj se prošnja s priporočilom predloži o. kr. deželni vladi. Po daljši debati obveljal je predlog g. Baumgartnerja, da se v tej zadevi poizve mnenje društva tiskarjev za Kranjsko. Prizivu kranjske industrijske družbe proti prepisu zbornične doklade za leto 1900 od plavža v Škedenju pri Trstu se je deloma ustreglo. V tajni seji posvetovala se je zbornica o načrtu splošnega carinskega tarifa za Avstro-Ogrsko, katerega je predložil redakcijski odbor združenih trgovskih in obrtniških zbornic in osrednje zveze industrijalcev. Načrt predloži se s priporočilom o. kr. trgovinskemu ministarstvu, dunajski zbornici pa se sporoči, da tukajšnja zbor-

nica pritrdi predlogu, naj se osnuje centrala za pripravljane trgovinskih pogodb. Prošnja občine Škocjan za dovolitev treh novih živinskih semnjev odstopi se s priporočilom o. kr. deželni vladi, neka prošnja za izpregled sposobnostnega dokazila za pekovski obrt pa se odkloni. O nameranih oglednih certifikatih za pošiljatve manjših množin mesa izjavi zbornica, da istih ne more priporočati, ker bi ovirale promet. Konečno predlagal je zbornični svetnik g. Lenarčič, naj se vladi izreče zahvala za trudapolno delovanje glede investicijske predloge ter naj izjavi svoje veselje na uspešnem delovanju državnega zbora v zadnjem zasedanju. Oba predloga bila sta soglasno sprejeta. Potem pa je predsednik ob petih popoldne zaključil sejo.

— „Slovenska Matica“ je imel včeraj sejo, v kateri je bil g. ravnatelj Levec zopet izvoljen predsednikom. Prvim podpredsednikom je bil izvoljen g. Grasselli, drugim podpredsednikom g. kanonik Sušnik, blagajnikom g. dr. Stare, za kjučarja pa gg. dr. Požar in dr. Lesar. Na mesto g. S. Stegnarja, ki se je odborništvu odpovedal, je bil poklican v odbor gosp. dr. Zbašnik. V književni odsek sta bila kot nova člana izvoljena gg. dr. Zbašnik in F. S. Finžgar. Pred sejo je g. Grasselli v imenu odbornikov čestital predsedniku g. Levcu na njegovem imenovanju učiteljskim ravnateljem. Gosp. Hubadu je odbor pismeno čestital na njegovem imenovanju deželnim šolskim nadzornikom.

— Zdravniška zbornica kranjska. Zdravniški minimalni tarif, katerega je sklenil dne 26. aprila t. l. shod zbornično obveznih zdravnikov, odobrila je zdravniška zbornica kranjska v svoji seji dne 30. maja t. l. Našim sedanjim razmeram primerno sestavljeni tarif obstoji iz 2 delov, prvi veljaven za mesto Ljubljano, drugi pa za ostalo deželo Kranjsko. Društvo zdravnikov na Kranjskem sprejelo je tudi te določbe v polnem obsegu. Zdravniška zbornica kranjska priporoča tedaj vsem zdravnikom, da se ravna po sestavi zdravniškega honorara vsaj po določenih tega minimalnega tarifa; na ta način doseže se popolnoma lahko enotno postopanje. Sosebno bo mlajšim kolegom, ki še le vstopijo v prakso, s tem gotovo ustrezno. Koj ko bo tiskan tarif, razpošlje ga zbornica vsem zdravnikom. Vsled pogodbe zbornice z zavarovalnicami zoper nezgode pošlje od sedaj naprej zdravnik naznanilo o poškodbi in konečno spričevalo direktno dotični zavarovalnici, ter nima poškodovani pri tem ničesar več opraviti. Zavarovalnica honorira za to zdravnika sama in sicer po 3 krone za vsako spričevalo (naznanilo in konečna izjava) = 6 kron. Zdravniki se s tem opozore, naj se v vsakem takem slučaju ravna po določenih te pogodbe.

— † Josip Murn. Danes ponoči je po dolgi in mučni bolezni zatnil svoje oči na istem stanovanju v stari cukrarni, kakor pred dvema letoma pesnik Kette, prijatelj in tovariš mu, g. Josip Murn Aleksandrovič. Blagi pokojnik je bil rojen 4. marca 1879. leta v Ljubljani, bil vzgojen v Marijanišču, z maturo dokončal gimnazijske študije, in bil zadnji čas vpisan na juridični fakulti v Pragi. Kot gimnazijalec je že začel pisateljati, osobito pa, ko je stopil v kolo dijaškega društva „Zadruga“. Kette, Zupančič, Cankar in drugi so mu bili zvesti tovariši-zadružani, in so po svoje vplivali na pesniški razvoj nadarjenega mladeniča. Svoje duševne proizvode je priobčeval v „Slov. Narodu“, v „Slovenki“ in v drugih časnikih, osobito v „Ljub. Zvonu“. Kal bolezni je nosil seboj že od gimnazijskih let. Stanje se mu je v dunajskem ozračju še poslabšalo, in zadnja leta je propadal vidno. Spričo plemenitosti raznih rodoljubov in rodoljubov v svoji bolezni ni pogrešal ničesar. Ranjki Murn je bil kremenit in izredno odkrit značaj, dobrodušen in zvest tovariš. Zopet je prominul iz redke vrste naših mladih pesnikov nadarjen mladenič, in pogrešali bodo prijatelji razvoja slovenske literature Josip Murna Aleksandroviča! Blag mu spomin in lahka mu zemlja domača!

— Naglica ni domlja. Iz Trčiča se nam poroča: „Slovenec“ tržiški resnicoljubni poročevalec je z veliko alastjo priobčil v „Slovenca“ novico, da so v Trčič poslani brošure o žlindri romale nazaj v pekel — „Narodno Tiskarno“. Mož se je prenačil! Brošure niso romale nazaj, ampak med ljudstvo, katero jih z ve-

likim zanimanjem čita in se silno čudi, da je ta slavljani in mogočni klerikalni general, iz katerega celo sv. Duh govori, postal doktor Žilindra. Je že tako, ako se preveč posluša in občuje s tercijskimi, in pa maglica tudi ne pride vedno prav.

— **Promocija.** Jutri bo na dunajskem vseučilišču promoviran doktorjem prava g. Rado Kušej, o. kr. avskultant pri deželni sodišču v Celovcu, rodom Slovenec iz Gorotana. Čestitamo!

— **Poročil se je** gosp. Ivan Rihar, posestnik in trgovec v Logatcu, z gospo. Franjo Gostiša. Čestitamo!

— **Primarij dr. V. Gregorič** odločil je vodstvo sanatorija „Leoninum“. Even tualna vprašanja o sprejemu itd. naj se torej njemu več ne pošiljajo.

— **Na Triglavu** sta bila minuli teden gg. M. Žebre in I. Mlakar.

— **Training na dirkališču.** Nekateri hrvaški dirkači (juristi) ostanejo cel teden tu, da se za prihodnjo dirko še bolje trenirajo. Vsi vozijo jako dobro in že sedaj se z našimi dirkači prav zanimivo bijejo. Večkrat je training zanimivejši od prave dirke, ker tu je možno natančno spoznati, zmoglost vsakega dirkača posebej; zato pa je v drugih krajih pri trainingu vedno polno gledalcev. Pravilen training bode vsako večer od 5. ure naprej in je pristop k trainingu dovoljen le proti vstopnini 10 h. za osebo in večer. Vstopnice se dobivajo le pri blagajni na dirkališču. Za cenj. igralce „Lawn-Tennis“ prostorov pa in za člane kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“, se je za ta čas določil vhod pri glavnih vratih sredi klubove dvorane.

— **Iz Goč na Vipavskem** se nam piše: Pri obnem zbori bralnega društva „Triglav“ s sedežem na Gočah, je bil izvoljen predsednikom g. Avg. Žgur, podpredsednikom g. Alojzij Ferjančič, tajnikom g. M. Krečič, blagajnikom gosp. I. Jabčič, odbornikom g. P. Vidrih in g. J. Živio.

— **Iz Št. Jerneja** se nam piše: Dne 16. t. m. popoldne po 1. uri je upelil ogenj jedino hišo kmetice Urše Hudoklin iz Gornje Starevasi št. 27, občina Orehova na Dolenjskem. Nevarnost za vso vas bila je velika, ker je hud zahodnik bril. Komaj ustanovljena požarna bramba orehovska, je bila v nekaj minutah na lici mesta, ter s svojo brizgalno v pol uri omejila požar na omenjeno hišo. Vsa hvala vrlim gasilcem, ki so pri prvem požaru pokazali, da so vsa skozi kos svoji nalogi. Po tem požaru je tudi najhujši nasprotnik našega gasilnega društva spoznal veliko potrebo in korist take organizacije. — Brez požarne brambe bi bila danes Gornja Staravas prah in pepel. Vsa čast gg. Josipu in Karolu Rudežu, nadučitelju Benedičiču in županu Potočarju, ki so nam zasnovali prepotrebno gas. društvo.

— **Deželni zbor štajerski** je imel včeraj svojo prvo sejo. Slovenski poslanci se je niso udeležili. Znani razgrajč Walz je koj v tej seji začel rogoviliti. Najprej je proglasil, da so vsi sklepi dež. zbora, kar jih je storil glede deželnih železnic, bili neumní. Tej kritiki in stvarnem oziru ni ugovarjati, kajti z deželnimi železnicami so jo na Štajerskem korenito zavozili. Od železnice je prešel posl. Walz na slovenske poslance. Rekel je, da njih odsotnosti ne obžaluje, ker ni nikako veselje, sedeti pri isti mizi z ljudmi, ki so storili „den bekannten Raubzug“ v Celje. Spoštovani Walz menda ne ve, da so vloga tolovajev v Celju vedno igrali nemški kulturnosoci.

— **Nazadovanje na Štajerskem.** Velika vseskozi slovenska občina Sv. Krištof pri Laškem trgu je prešla v nemškutarsko oblast. Slovenci, ne posvetni ne duhovni, se niso brigali za te volitve; celo iz Celja se ni nihče brigal za to stvar. Nemci seveda so se dobro pripravljali; na zadnje so kmetske volilce povabili še na zajutrek in jih končno res ujeli v svoje zanjke. Take sadove rodi tista toli hvalisana sloga na Štajerskem. Glavni uspeh te sloge je, da vse spi, posvetnjaki in duhovniki, in da ni nikogar blizu, kadar sovražnik ljuliko seje. Če se Slovenci ne vzdramijo, in če ne bodo začeli energičneje postopati, znajo izgubiti tudi Št. Peter v Savinski dolini, na čigar pridobitev se nemška stranka že skrbno pripravlja. Seveda se bo potem vpilo, da je krivo tega nazadovanja samo liberalstvo, katerega mej štajerskimi Slovenci še nič ni, ki pa je vendar postalo deležno

časti, da se nanj izgovarjajo vsi tisti, duhovniki in posvetnjaki, ki leže na medvedovi koži in stokajo, da se mora sloga ohraniti, četudi Nemeo mej tem zavzema postojanko za postojanko.

— **Istrski deželni zbor.** Deželni glavar je poslal vsem poslancem naznanilo, da je sklican deželni zbor. Hrvatski in slovenski poslanci so dotična pisma vrnila neodprta, ker je bil naslov pisan v laškem jeziku.

— **Glas iz občinstva.** Vodstvo za zgradbo električne železnice, katera znači zopet napredek za Ljubljano, je že davno izvršilo vsaj v večini mesta polaganja relsov in potrebno tlakovanje s porfirinovimi kockami. Nekaj pa se je prezrlo in to so tlakovani prehodi na raznih krajih. Naravno je, da bi se bili isti morali takoj po izvršenem delu zopet postaviti v prejšnji stan. Ker pa se to še zdaj ni zgodilo, in mora občinstvo hoditi po blatu čez napolrazrušene in še ne popravljene prehode, opozarjamo merodajne kroge na ta nedostatek, proseč, da se ta nedostatek kmalu odpravi. Isto velja tudi o asfaltovem trotoarju v Špitalskih ulicah, ki ga je močno poškodovala plinova tovarna, ko je pokladala nove cevi, oziroma izkopavala stare.

— **V naših drevoredih,** zlasti v „Zvezdi“, bi bilo nujno potrebno, da se spodnje veje postrizijo ali odstranijo, in sicer iz ozirov na občinstvo. Spodnje veje so zelo nizke, tako da bodo bolj vzrasli ljudje kmalu v zadregi, kako priti skozi drevored. Zlasti z dežniki jim je to jako težko. Morda bi kazalo, da se stvar uredi tako, kakor v drevoredu od južnega kolodvora k Dunajski cesti.

— **Mrtvoud.** Danes ponoči našli so pasantje v Kolodvorskih ulicah poleg ljudskega kopališča na tleh ležati neznanega človeka. Obvestili so o tem policijo, in ta je poklicala zdravnika, da je šel neznanca ogledat. Zdravnik je konstatiral, da je ne znanec od mrtvouda zadet in je odredil, da so ga prepeljali v deželno bolnico. Predno pa se je neznanec pripeljal v bolnico, je med potjo umrl. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu. Konstatovalo se je, da je neznanec Ivan Abram, lesni trgovec iz Trsta.

— **Ob srebrno uro** je prišel v neki gostilni na Radeckega cesti kamnosek Iv. L. Bil je pijan in ne ve, ali mu je bila vzeta ali jo je izgubil.

— **Veseli kosci.** Posavski fantje so danes ponoči po Bleiweisovi cesti in po Nunskih ulicah tako upili in vriskali, da je bilo policiji preveč in je tri zaprla.

— **Neprijeten gost.** Zidar F. T. je včeraj popoldne v neki gostilni v Vegovih ulicah z nožem grozil gostom. Poklicali so policajo, da ga je odstranil.

— **Zaradi frakeljna šnopsa** sta se sprla v neki gostilni na Dolenjski cesti dva hlapca in se stepla. Morala sta oba v zapor.

— **Izgubljene stvari.** V stolni cerkvi je izgubila zasebnica O. pl. A. srebrno žensko uro s kratko verižico.

* **Car v Marijinih Toplicah.** Kakor javljajo iz Marijinih Toplic, namerava priti tjakaj avgusta meseca ruski car k slavnostnemu blagosloavljenju ruske cerkve, katero so dozidala pred kratkim na krasnem gričku ob gozdu Marijinih Toplic. Ako car ne bo mogel priti, pa se vsaj veliki knez Vladimir gotovo udeleži te slavnosti. Knez Vladimir je tudi daroval svoj čas veliko svoto denarja za zidanje ruske cerkve v Marijinih Toplicah.

* **Strašen zločin.** „Agram. Tagblatt“ poroča sledeči strašni dogodek iz okolice Knina v Dalmaciji. Neki kmet, čegar imena list ne imenuje, je gnal pred nekaterimi dnevi s svojo hčerjo na trg dva vola, katera je prodal za 250 gld. Na poti domov pa je izročil denar svoji hčerki, da ga spravi, ter ostal slučajno nekaj korakov zadej. V tem trenutku so napadli neznan lopovi kmeta ter zahtevali denar. Mož je zatrjeval, da ga nima, a roparji so ga davili tako dolgo, da je izdihnil. Hči je tekla prestrašena po cesti dalje ter vsa zasopljena in smrtno utrujena pribežala do neke kočice, kjer je prosila tam bivačo žensko, naj jo skrije. Ženska jo je navidezno skrila ter ji rekla, naj ostane tudi ponoči pri njej, češ, da v temi ni varno hoditi domov. Ali morilci in roparji so bili baš stanovalci tiste kočice, in dotična ženska je bila z njim v sorodu. In roparji so se vrnili domov ter

sklenili, da deklo ponoči umore. Dekle je šlo spat v posteljo k hčerki enega izmed roparjev. Legla je na desno stran. Ponoči pa je roparjeva hčerka vstala in šla pit vodo. Vrnivši se, se je vlegla na desno, tujka pa se je pomaknila na levo. Kmalu nato je začula v temi korake; prišli so roparji ter zgrabili roparjevo hčer, ker so mislili, da leži ondi tujka. In roparjevo hčer so zadavili in jo vrgli v peč. Med tem ko so roparji po obleki iskali denar, pa je tujka v srajci pobegnila ter ušla. Srečala pa je orožnike in finančno stražo ter jim ovadila vse. Orožniki so roparje zgrabili in odvedli v zapor. Takrat šele so zapazili lopovi, da so umorili in zadavili domačo hčer in ne tujke!

* **Afera treh oficirjev.** „Bozener Ztg.“ poroča o neki aferi, katero so imeli trije častniki, ker se niso hoteli umakniti s svojo „mizo iz dvorane neke restavracije, kjer je priredilo biciklistsko društvo „Bozen“ svoj plesni venček. Dejali so, da imajo povsod pristop ter da se ne puste odganjati, četudi niso bili povabljeni. Šele po dolgem pregovarjanju so se umaknili v stransko dvorano, kjer so sedli s čepicami na glavi k mizi. Metali so v dame konfeti, jeden izmed njih pa je šel celo s čepico na glavi v plesno dvorano. Predsednik društva je pozval iznova častnike, naj se odstranijo, češ, da je družba privatna in imajo pristop le povabljeni. Častniki pa so na to grozili predsedniku, da ga pozovejo na dvoboj. Šli so potem celo v damsko garde robo, kjer se je jeden izmed njih skril. Končno so se vendarle odstranili, a na kolodvoru so si v posebnem vlaku društva „Bozen“ v kupeju I razreda, ki je bil rezerviran za dame, slekli čevlje, odložili zavratnice ter odpli suknje. Na noben način se niso hoteli umakniti iz kupeja, šele železniški uradnik jih je prisilil, da so se odstranili; vojaški uradnik, ki je bil med njimi, se je pa vendar hotel peljati z družbo, silil je nazaj ter padel dvakrat s stopnic vlaka na tla. Vlak se je začel že pomikati, a so ga morali zopet ustaviti, da je mogel pijani častnik zlesti zopet na vlak. V Bolcanu zbuja ta aféra velik škandal. Vsi dunajski listi imajo obširna poročila.

* **Prikazen prve žene.** Nedavno se je hotela ločiti žena nekega posestnika v Kentu na Angleškem od svojega moža, ker se jej je baje prikazala ponoči njegova prva soproga, katera jej je povedala, da jo je mož umoril ter da tudi njo čaka isto. Sodniki so se seveda smejali povodu, vsled katerega se je hotela žena razporečiti. Morda se ji je prikazala le kaka ženska, ki bi bila rada — tretja žena kentskega posestnika!

Telefonska in brzajavna poročila.

Zadar 18. junija. Deželni zbor se ni mogel otvoriti, ker na prvo sejo ni došlo toliko poslancev, kolikor jih je treba za sklepčnost.

Gradec 18. junija. Godba bosanskega polka je včeraj prvič po izgre-dih 1. 1898, javno svirala. Nemški dijaki so živigali in demonstrirali. Več razgrajčev je bilo aretiranih.

Dunaj 18. junija. Cesar se je danes zjutraj povrnil s potovanja na Češko sem.

Dunaj 18. junija. Lueger je imel zopet velik govor zoper Vsenemce in socialne demokrate. Dolžil je prezidenta Vetterja, da je kriv ostrih napadov na krščanske socialiste.

Praga 18. junija. Uradni list prijavlja cesarjevo lastnoročno pismo na grofa Coudenhovea, v katerem izreka cesar upanje, da se pri važnih gospodarskih zadevah srečno pripravljena sprava mej Čehi in Nemci doseže.

Petrograd 18. junija. Carica je povila zopet hčerko. To je četrta hčerka carske dvojice. Prestolonaslednik ostane torej še vedno carjev brat.

London 18. junija. Kitchener poroča, da je bil oddelek njegove vojske, broječ 250 mož, pri Willmanrustu, 20 milj južno od Middelburga, od Burov napaden in poražen. 2 častnika in 16 vojakov je bilo ubitih, 4 častniki in 38 vojakov je bilo ranjenih, 2 častnika in 50 vojakov je uteklo, druge pa so Buri ujeli.

London 18. junija. Krüger se je že po razgovoru z gospo Botho napram raznim političnim osebam izrazil, da bodo Buri vojno brezpogojno nadaljevali, dokler se ne zagotovi popolna neodvisnost burskih republik. Iz tega se sklepa, da je bilo posredovanje gospe Botha brez uspeha.

Narodno gospodarstvo.

Ali pomaga streljanje zoper točo?

(Konec.)

Trditve, da pada toča v dolgih črtah v oddelkih, presledkih in le na gotovih krajih, je tudi popolnoma dokazana. Naj si bo pa kakor hoče, čudno je le, kako da se mora toča stresti ravno in le v tisto luknjo, kjer ni strelišč in je miren zrak. Ali naj se to res le kot slučaj smatra? — Tu je dvojje mogoče in sicer: 1. Ali streljanejo nevarne oblake (s točo napolnjene ne moremo imenovati, ker po trditvi meteorologov nčenjakov, se napravi toča nad tistim mestom, kjer se vsuje) v mirno atmosfero in se nad tem krajem toča napravi, ali pa 2. streljanje pomaga. To je problem, ki čaka ugodne in jasne rešitve. To pa zahteva skušnje in opazovanja še mnogih let.

Letos se je na predlog ravnatelja dr. Pernterja vpeljala kolikor možno natančna kontrola glede nastopa in izida neviht v vseh vinorodnih krajih na Kranjskem. V kakšni visočini da plavajo nevarni, točonosni oblaki, je tudi bržkone še vprašanje časa.

Praktiki, med temi omenjam spet v tem oziru merodajno osebo g. dr. J. Vošnjaka, trdijo, da plavajo točonosni oblaki v visočini 600 do 800 m, meteorologi pa trde, da plavajo taki oblaki 3000 do 5000 m visoko. Gosp. dr. Vošnjak je gledal iz 800 metrov visokega kraja in je bil priča, ko se je vsa dolina pod njim v visočini 600 m s temnimi oblaki pokrila; bliskalo je in grmelo ter je toča iz teh oblakov močno sipala, dočim je bilo nad temi oblaki najkrasnejše vreme. To navedem le kot praktičen vzgled.

Po dosedanjih, sicer še nezrelih in večinoma tudi prepovršnih izkušnjah, se lahko sklepa, da pri sistematičnem streljanju, je v naših krajih toča sipala le pri abnormalnem nastopu nevihte. Če se nam pa posreči, da moremo obvarovati naše vinograde pred točo 4 do 5 let razpored, moramo biti s tem uspehom popolnoma zadovoljni, kajti pomisliti treba, da posledice hude toče se ne čutijo samo v dotičnem letu, marveč še naslednje, in če se s po toči poškodovanimi trtami pravilno ne ravna, celo več let.

To govori tudi, da je bolje nadaljevati s strelnimi poskusi, dokler ne narastejo preveliki stroški, kakor misliti na zavarovanje proti toči. Ker varuje vsako strelišče 100 ha ali 1.000.000 m² vinogradov, pride pri sedanjih razmerah na vsak ha in vsako leto, po 4 do 6 kron režijskih stroškov; v teh stroških so zapopadeni razun vseh drugih izdatkov za smodnik, strelca, zavarovalnino itd., tudi amortizacija strelne kolibe in nastavka na 10, topičev i. dr. pa na 25 let. Ako pa toča enkrat potolče, napravi na teh 100 ha 100.000 do 500.000 K škoda.

Na podlagi dosedanjih izkušenj moramo se le na naslednje opirati:

1. Strelišča ne smejo biti več kot 1½ km zračne črte eno od drugega oddaljena.

2. Čim nižje je strelišče postavljeno, tem višji morajo biti nastavki, in toraj proporcionalno tudi večji topiči; na visokih hriboh pa zadostujejo manjše strelne priprave z manjšimi množinami smodnika.

3. Streljati se mora, ko so preteči oblaki še daleč od strelišča, posebno pa če se isti strelišču naglo bližajo.

4. Streljati se mora v gotovih presledkih, redno menjaje sosednjimi strelišči, tako da zrak vedno v nemiru ostane.

* * *

To je toraj rezultat in podlaga dosedanjim eksperimentom, na katere se moramo pri streljanju zoper točo opirati. Do kakšnega končnega cilja nas pa še priveda teorija in praksa — vederemo.

Fran Gombač,

dež. potov. učitelj za Kranjako.

Geneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega „Moll-ovega Seidlitz-praška“, ki se dobi za nizko ceno, in kateri vpliva najbolj trajno na vse težko prebavljenosti. Originalna škatlica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja ta prašek vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (2-9)

30.000 kron je glavni dobiček **Concordia-loterije**. Opozorjamo svoje čast. čitatele, da bode srečkanje **neprekinjeno dné 25. junija 1901.**

Tinktura zoper kurja očesa

— gotovo najboljšo sredstvo —
za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd.

Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.
Dobiva se v (27-24)
deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“
M. Leustek-a v Ljubljani.

Jako praktično na potovanju. (2638-7)
Ne pogrešljivo po kratki uporabi.

Preskušeno po zdravstvenih oblastvih.
Sprječevalo Dunaj, 3. julija 1887.

Kalodont
neobhodno potrebna
zobna Crème.

Dobro sredstvo za snaženje zob ne sme imeti debeloznatih tvarin, ki škripljejo med zobmi in razprskajo email, kakor je to običajno pri mnogih zobnih praških. Za racionelno varovanje zob se je že več let uvedeni Kalodont najbolj izkazal, ker vzdržuje zobe, ne da bi jih kaj poškodoval) čiste, bele in zdrave.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji sračni tlak 736-0 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Močnina v 24 urah
17	8. svečer	734.3	12.4 sl. svzhod	skoro jas.		
18	7. jutraj 2. popot.	734.1 733.0	9.4 brezvetr. 13.1 p.m.sah.	megla dež		0.0 mm

Srednja včerašnja temperatura 14.4°, normala: 18.0°.

Dunajska borza

дне 18. junija 1901.

Skupni državni dolg v notah	98.25
Skupni državni dolg v srebru	98.05
Avstrijska zlata renta	118.-
Avstrijska kronska renta 4%	95.75
Ogrska zlata renta 4%	118.-
Ogrska kronska renta 4%	92.75
Avstro-ogrsko bančno delnico	1871.50
Kreditne delnice	663.75
London vista	239.80
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.50
20 mark	23.50
20 frankov	19.05
Italijanski bankovci	90.90
C. kr. cekini	11.32

Predzadnji teden!

Concordia-srečke
à 1 krono

Glavni dobiček
kron 30.000 vrednosti.

priporoča (1083-14)
J. C. MAYER
v Ljubljani.

Na Starem trgu šte. 20

se bode od srede, 19. junija, naprej prodajalo

20.000 ostankov

in sicer: kotona, batista, cefirja, damskega blaga, blaga za moške obleke, preprog, gradla, platna, plavo tiskanega blaga, satina, namiznega blaga, gradla za motroce, posteljnega gradla, kakor tudi namizne garniture, namizni prtci, posteljne odeje, posteljne predločke, bluže, predpasniki, kravate, zavratniki, srajce (za dame in za moške), brisače, nogovnice, obujke, robci, rute za na glavo, serviete. (1294-1)

Cene so tako nizke, da bode zaloga bržkone v kratkem razprodana, zato naj nihče ne zamudi prilike.

Trdne cene! Nihče ni primoran, kaj kupiti! Trdne cene!

Ces. kr. avstrijsko državno železnico.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1901. leta.

Odhod iz Ljubljane j.ž. kol. **Proga žez Trbiš.** Ob 12. uri 24 m po poti osonni vlak v Trbiš, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomosta, Monakovo, Ljubno; čez Selsthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m jutraj osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd, Inomosta, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevico, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoludne osonni vlak v Trbiš, Beljak, od 15. junija do 15. septembra v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selsthal v Solnograd, Land-Gastein, Zell ob jezeru, Inomosta, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevico, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoludne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po poti osonni vlak v Trbiš, Beljak, Franzensfeste, Inomosta, Monakovo. — **Proga v Novomestu in v Kočevju.** Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m jutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoludne istotako, ob 6. uri 55 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — **Priloh iz Ljubljane** j.ž. kol. **Proga iz Trbiša.** Ob 3. uri 25 m jutraj osonni vlak v Dunaj čez Amstetten, iz Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m jutraj osonni vlak iz Trbiša. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak v Dunaj čez Amstetten, iz Lipske, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevica, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Land-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m popoludne osonni vlak v Dunaj, iz Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnarta-Krope. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak v Dunaj, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevica, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m jutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoludne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 48 m zvečer, istotako. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m jutraj, ob 2. uri 5 m popoludne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Priloh iz Ljubljane** drž. kol. iz **Kamnika.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m jutraj, ob 11. uri 6 m popoludne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Zahvala.

Za množtevne dokaze odkritosrčnega sočutja povodom boleznij in smrti nepozabljene nam žene, oziroma matere, hčere in sestre, blagor. gospe

Irme Lilleg roj. Pour

kakor tudi vsem čast. udeležencem pogreba v Vrhniki in iz Ljubljane, osobito c. kr. glavni davkariji ter prečastiti duhovščini, izrekati tem potom najiskrenejšo zahvalo (1305)

žalujoči rodbini

Lilleg-Pour.

Čudež iz Švice.

Podpisana firma pošlje vsaki osobi, kateregakoli stanu proti poštnemu povzetju za ceno, kakor je še ni bilo v trgovskem svetu, to je za samo

2 kroni 60 vin.

carine prosto, izvrstno, 24 ur točno idočo

uro

s triletnim jamstvom. Vrh tega dobi vsak naročitelj elegantno, fino faconirano veržico brezplačno priloženo. Ako bi ura ne ugajala, se jo premeni ali pa se vrne denar. Pošilja te ure jedino le (1287-2)

zastopstvo za švicarske ure v Krakovu 2, poštino predalo št. 29.

C. kr. notar

VINKO KOLŠEK

v Šoštanju

otvori svojo pisarno

dné 1. julija 1901.

(1293-1)

Grofa Štefana Erdödy-ja graščina v Jaski na Hrvatskem

— prodaja —

okoli **800 hl vina lastnega pridelka**

iz l. 1898. bela vina in Rizling à hl. 24-30 gld.
iz l. 1900. bela vina in Rizling à hl. 24-28 gld.
iz l. 1898. rudečkasta (Schiller) in iz
1. 1900. rudeča vina à hl. 24 gld.

direktno zasebnikom in gostilničarjem od 5 hl naprej.

P. n. kupce na debelo se postreže s prednostnimi cenami
Grajsko oskrbnistvo.

(1289-1)

Usojam se uljudno obveščati, da prepušcam s **15. junijem t. l.** svoje

zastopstvo za mesto Ljubljano in deželo

gospodu **Fr. Seunigu v Ljubljani**

Vegova ulice št. 6.

Zaloga mojih izdelkov se nahaja v Vegovih ulicah št. 6 poleg realke

ter vabim uljudno, da se gospodu **Seunig-u** pod omenjenim naslovom blagohotno pošiljajo cenjena naročila.

Samo ob sebi se razume, da bode moja glavna naloga, kakor do zdaj, tudi v prihodnje cenjene odjemalce popolnoma zadovoljiti s priznanim izborom mojih izdelkov, kakor tudi v vsakem oziru najboljšo postrežbo.

Z velespoštovanjem

Vinko Majdič

posestnik valjičnega mlina v Kranji.

(1282-3)